This document is available in English

Eitem ar yr Agenda 7

Adroddiad ar gyfer	**Y Panel Gweithredol**
Dyddiad	**22 Hydref 2018**
Swyddog Arweiniol	**Ken Finch, Trysorydd yr Awdurdod**
Swyddog Cyswllt	**Helen MacArthur (01745 535258)**
Pwnc	**Gosod y Gyllideb ar gyfer 2019/20**

PWRPAS YR ADRODDIAD

1 Mae'r adroddiad yn cyflwyno'r broses, y rhagdybiaethau cynllunio a'r amserlenni ar gyfer gosod cyllideb refeniw yr Awdurdod Tân ac Achub (ATA) ar gyfer 2019/20.

CRYNODEB GWEITHREDOL

2 Rhaid i'r ATA osod y gyllideb refeniw ar gyfer 2019/20 yn ei gyfarfod ar 17 Rhagfyr 2018. Cychwynnwyd ar y gwaith rhagbaratoi sy'n angenrheidiol er mwyn pennu'r gyllideb sylfaen, ac mae'n cynnwys adolygiad o'r lefelau gwariant cyfredol, y rhagdybiaethau cynllunio allweddol, a'r risgiau. Bydd canfyddiadau'r gwaith hwn yn cael eu harchwilio mewn gweithdy cynllunio'r gyllideb ar gyfer yr aelodau ar 16 Tachwedd er mwyn gallu llunio'r gyllideb ddrafft.

ARGYMHELLION

3 Gofynnir i'r aelodau:
- (i) nodi'r rhagdybiaethau cynllunio a ddefnyddir i osod y gyllideb refeniw ar gyfer 2019/20;
- (ii) nodi gweithdy cynllunio'r gyllideb i'r aelodau ar 16 Tachwedd; a
- (iii) nodi'r terfyn amser i'r ATA gymeradwyo'r gyllideb refeniw ar gyfer 2019/20.

CEFNDIR

4 Rhaid i'r Awdurdod osod cyllideb refeniw ym mis Rhagfyr bob blwyddyn. Fel arfer, bydd cyfnod o ymgynghori â'r cyhoedd cyn gosod y gyllideb. Roedd yr asesiad cynllunio cychwynnol ar gyfer 2019/20 yn dangos bod angen £35.4m ar gyfer cyllideb net yn 2018/19. Mae hyn yn gynnydd o £1.3m yn y gwariant net flwyddyn ar ôl blwyddyn. Yn ystod 2018/19, mae'r ATA yn defnyddio dros £0.6m o'r cronfeydd wrth gefn i ariannu'r costau rhedeg, sef strategaeth nad yw'n gynaliadwy yn y blynyddoedd i ddod. Felly, bydd y cynnydd posibl yng nghyfraniadau'r cynghorau lleol cyfansoddol yn £1.9m yn 2019/20.

5 Cyfarfu'r Gweithgor Cynllunio bum gwaith rhwng Ionawr ac Ebrill 2018 i ystyried gwahanol opsiynau ar gyfer rheoli'r cynnydd. Argymhellodd y gweithgor i'r Awdurdod y dylid llunio'r gyllideb ar sail y lefel gyfredol o ddarpariaeth gwasanaethau. Fe wnaeth yr ATA gymeradwyo'r argymhelliad hwn ar 18 Mehefin 2018. Mae'r ATA wrthi'n cynnal ymgynghoriad cyhoeddus ar gyllideb refeniw 2019/20, sy'n cynnwys y cynnydd a gynigir yng nghyfraniadau'r cynghorau lleol cyfansoddol. Mae'r ymgynghoriad yn dod i ben ar 2 Tachwedd 2018, a bydd gweithdy i'r aelodau ar gynllunio'r gyllideb yn cael ei gynnal ar 16 Tachwedd 2018. Bydd y gweithdy'n ystyried yr ymatebion i'r ymgynghoriad a chynigion y gyllideb ar gyfer 2019/20. Mae'r rhagdybiaethau cynllunio a'r risgiau wedi'i hamlinellu yn Atodiad 1. Bydd cyllideb refeniw ddrafft 2019/20 yn cael ei hystyried i'w chymeradwyo gan yr ATA yn ei gyfarfod ar 17 Rhagfyr 2018.

GWYBODAETH

6 Yn Atodiad 1, mae amlinelliad o'r rhagdybiaethau cynllunio'r gyllideb. Y pwysau chwyddiannol yw'r rhai mwyaf arwyddocaol o ran costau gweithwyr. Mae'r asesiad cynllunio cyfredol yn rhagdybio 2% o ddyfarniad cyflog, er nodir nad yw'r negodiadau o fewn Cyd-Gyngor yr NJC am ddyfarniadau cyflog ar gyfer 2018 ac ymlaen wedi dod i ben. Mae risg pellach i gostau gweithwyr yn ymwneud â chyfraniadau pensiwn y cyflogwr i ddiffoddwyr tân oherwydd disgwylir iddynt gynyddu yn dilyn ailbrisiad gan Adran Actiwari'r Llywodraeth yn ddiweddar. Nid yw manylion y cynnydd wedi'u cyhoeddi eto, nid yw'r rhagolwg cyfredol ar gyfer y gyllideb yn cynnwys cynnydd yng nghyfraniadau'r cyflogwr eto. Bydd yr effaith bosibl, yn deillio o unrhyw newidiadau, yn cael ei hasesu a'i thrafod yn y gweithdy.

7 Nid yw cynnydd chwyddiannol wedi'i gymhwyso i gyllidebau nad ydynt yn gysylltiedig â chyflogau. Mae gwaith yn mynd ymlaen i ganfod risgiau penodol ymhob un o benawdau'r gyllideb ac i ystyried opsiynau ar gyfer rheoli'r pwysau nad yw'n gysylltiedig â chyflogau.

8 Mae'r costau cyllido cyfalaf yn cynnwys costau benthyca a ffioedd refeniw am ddefnyddio asedau cyfalaf. Mae cynnydd yng nghyfraddau sylfaen Banc Lloegr wedi'i ffactorio i mewn i'r gyllideb. Cynhelir adolygiad o'r rhaglen gyfalaf i ganfod opsiynau ar gyfer gostyngiadau pellach.

GOBLYGIADAU

Amcanion Llesiant	Mae gan yr adroddiad hwn gysylltiad ag amcanion llesiant tymor hir ATAGC. Mae'n adrodd ynghylch hyfywedd ariannol yr Awdurdod.
Cyllideb	Yn ôl yr amcangyfrifon cyfredol, bydd £1.3m o gynnydd yn y gwariant net yn 2019/20.
Cyfreithiol	Mae dyletswydd gyfreithiol ar yr Awdurdod Tân ac Achub i osod cyllideb fantoledig yn seiliedig at ragdybiaethau cynllunio realistig.
Staffio	Dim
Cydraddoldeb/Hawliau Dynol/Y Gymraeg	Dim
Risgiau	Mae'r risgiau allweddol i gyllideb 2019/20 yn cynnwys dyfarniadau cyflog sy'n uwch na 2%, cynnydd yng nghyfraddau cyfraniadau'r cyflogwr i bensiynau diffoddwyr tân, a chynnydd uwch na'r disgwyl yng nghyfraddau llog Banc Lloegr.

Atodiad 1

Crynodeb o ragdybiaethau cynllunio a risgiau

Pennawd	**Canran o wariant net**	**Y rhagdybiaethau cynllunio a ddefnyddiwyd wrth osod y gyllideb**	**Risgiau**
Cysylltiedig â'r gweithwyr	71%	• Ni ragwelir newidiadau arwyddocaol i'r strwythurau staffio • Roedd y rhagdybiaethau cynllunio gwreiddiol yn cynnwys cynnydd o 1% yng nghost byw. Y rhagdybiaeth weithredol gyfredol yw y bydd y chwyddiant cyflogau yn 2% • Ni ragwelir cynnydd yn y cyfraniadau yswiriant gwladol • Roedd y gwaith o gynllunio'r gyllideb wreiddiol yn rhagdybio na fyddai'r cyfraddau cyfraniadau pensiwn yn newid yn 2019/20	• Mae Adran Actiwari'r Llywodraeth wedi darparu'r canlyniad o'i brisiad o Gynlluniau Pensiwn y Diffoddwyr Tân yn 2016. Mae hyn wedi tynnu sylw at y posibilrwydd y bydd cyfraniadau'r cyflogwr yn cynyddu'n sylweddol oherwydd newidiadau yng nghyfraddau'r disgowntiau a ddefnyddir. Y rhagdybiaeth gynllunio gyfredol yw ariannu hyn ar gyfer 2019/20 ond bod hyn yn parhau'n risg allweddol • Nid yw'r negodiadau rhwng Cyd-Gyngor yr NJC ac Undeb yr FBU wedi dod i ben
Nid Cyflogau	20%	• Nid yw cynnydd chwyddiannol wedi cael ei gymhwyso, a rhaid i reolwyr cyllidebau ganfod arbedion i liniaru rhag pwysau costau cyffredinol.	• Mae pwysau costau mewn nifer o feysydd, gan gynnwys TGCh, y Fflyd ac Ystadau, ac mae adolygiadau effeithlonrwydd yn mynd ymlaen ymhob rhan o'r Gwasanaeth i ganfod cyfleoedd i reoli gwariant nad yw'n gysylltiedig â chyflogau
Cyllido Cyfalaf	10%	• Roedd yr asesiad cynllunio gwreiddiol yn cynnwys £4.9m o raglen gyfalaf ar gyfer 2018/19. Mae'r opsiynau ar gyfer lleihau'r rhaglen gyfalaf wrthi'n cael eu datblygu • Mae cynnydd yn y cyfraddau llog wedi'i ffactorio i mewn i'r gwaith o gynllunio'r gyllideb	• Nid yw'r cynnydd posibl yn y cyfraddau llog yn hysbys, a gallai fod yn uwch na'r rhagdybiaethau cynllunio.
Incwm	-1%	• Adolygwyd cyllidebau incwm, a sicrhawyd eu bod yn gyson â'r blynyddoedd diweddar.	• Ni chanfuwyd unrhyw risgiau penodol